

Etiopia: Basisinfo

Basisinformasjonen gir kortfattet informasjon om forhold norske utlendingsmyndigheter kan ha behov for i sin saksbehandling. I tillegg følger det med lenker til relevant og utfyllende materiale.

Befolkning

Etiopia har i de senere årene hatt en sterk befolkningsøkning fra rundt 60 millioner innbyggere i 2000 til rundt 100 millioner i dag. Rundt 85 % av befolkningen lever på landsbygda og livnærer seg som småbønder.

Etniske grupper

Det lever rundt 80 ulike etniske grupper i Etiopia. Av dem utgjør fire store grupper til sammen rundt tre fjerdedeler av befolkningen. Disse fire gruppene og deres prosentvise andel av befolkningen er som følger:

- Oromoer: 34 %
- Amharer: 27 %
- Somaliere: 6 %
- Tigreanere: 6 %

Amharene og tigreanerne har vært den tradisjonelle eliten i landet og hører til i det nordlige Etiopia. De fleste av de mindre etniske gruppene lever i de sørlige og vestlige delene av landet.

Språk

I Etiopia finnes det mange språk knyttet til de ulike etniske gruppene. Fram til 1995 da Etiopia ble en føderasjon, var amharisk landets nasjonale språk, og fortsatt brukes amharisk som arbeidsspråk i den føderale administrasjonen. I de enkelte delstatene står man fritt til å anvende det lokale språket i skoleverk og administrasjon. Amharisk har et eget alfabet som kalles fidal, som også de andre språksamfunnene i landet har brukt. I nyere tid har imidlertid flere av landets øvrige etniske grupper, slik som oromoene og somaliene, tatt i bruk det latinske alfabetet når de uttrykker seg skriftlig.

Religion

Mer enn 60 % av etiopierne er kristne, mens vel 30 % er muslimer. Deler av befolkningen, som primært vil si amharene og tigreanerne, ble kristne allerede på 300-tallet og tilhører den ortodokse etiopiske kirken. Rundt 20 % av de kristne er protestanter. Oromoene utgjør flertallet av disse.

Administrativ inndeling

I 1991 ble Etiopia etablert som en etnisk føderasjon, hvor de største etniske gruppene fikk hver sin delstat med en viss grad av indre selvstyre. I alfabetisk rekkefølge har landet følgende delstater:

- Addis Abeba
- Afar
- Amhara
- Benishangul-Gumuz
- Dire Dawa
- Gambela
- Harar
- Oromia
- Somali
- Region for sørlige nasjoner, nasjonaliteter og folk
- Tigray

Byene Addis Abeba, Dire Dawa og Harar har fått status som delstater fordi befolkningen i disse byene etnisk sett har vært mer sammensatt enn området hvor de ligger. For Addis Abeba gjelder i tillegg at den som landets hovedstad skal være felles for hele føderasjonen.

Hver delstat er inndelt i administrative enheter kalt *woredaer*, som igjen er inndelt i *kebeler*. En kebele omfatter vanligvis rundt 4000 personer. I større byer finnes det flere kebeler i form av bydelsadministrasjoner. På landsbygda kan kebelen omfatte en eller flere landsbyer.

Dokumenter

I prinsippet skal alle etiopiske borgere være registrert i den kebelen de er bosatt. Kebelen utsteder dokumenter som er nødvendige for å få tilgang til offentlige tjenester innen helsevesen og utdanning. Etter fylte 18 år vil de fleste etiopiere være i besittelse av ID-kort utstedt av kebelen eller woredaen der man er bosatt.

Pass utstedes av Department for Immigration and Nationality Affairs. Inntil nylig var det bare mulig å få utstedt pass i Addis Abeba, men i løpet av 2018 har det blitt åpnet kontorer også i enkelte av regionalstatene.

Etiopiske navn

Etiopiere har tre navn: eget navn, fars eget (første) navn og farfars eget (første) navn. Dette gjelder både for muslimer og kristne. Etiopiere bruker med andre ord ikke etternavn/familienavn på samme måte som i Norge/Europa. Blant de kristne er det nå vanlig å bruke bare de to første navnene.

Etiopia: Basisinfo

Historie

Etiopia har fra gammelt av hatt statsdannelse knyttet til kongedømmer i de nordlige områdene blant tigreanere og amharer. På slutten av 1200-tallet ble det etiopiske keiserriket etablert, som varte fram til revolusjonen i 1974.

Grensene for det moderne Etiopia ble først etablert på 1890-tallet etter at keiser Menelik hadde erobret blant annet store områder bebodd av oromoer. På den tiden ble også Somali-regionen en del av Etiopia. Keiser Menelik motsto også forsøk fra Italia på å kolonisere Etiopia.

I 1974 ble den siste keiseren, Haile Selassie, styrtet ved et militærkupp, og det ble så etablert en kommunistisk ettpartistat alliert med Sovjetunionen. Dette regimet gikk under betegnelsen Dergen.

I 1991 ble Dergen nedkjempet av militser etablert innenfor landets ulike etniske grupper. De seirende gruppene som tok makten, dannet koalisjonen Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF). Denne fronten har fortsatt makten i landet.

Etiopia fikk ny konstitusjon i 1995. Den definerte Etiopia som en demokratisk føderal republikk. De ulike etnisk baserte regionalstatene ble etablert (se ovenfor om administrativ inndeling), og de første demokratiske valg i landets historie ble gjennomført samme år.

Etter flere år med borgerkrig og en omfattende tørke- og sultkatastrofe i 1984, var Etiopia i 1991 i dårlig forfatning og svært fattig, også målt med afrikansk målestokk. EPRDF igangsatte en ambisiøs plan for økonomisk utvikling og bedring av skolesystemet. Denne satsingen skjøt fart særlig etter 2000, med årlige økninger i økonomien på opp mot 10 %.

Samtidig som landets økonomi ble bedre, økte imidlertid den politiske misnøyen. Kritikerne anklaget EPRDF for i realiteten å styre landet som en ettpartistat, hvor de vant valg gjennom valgfusk og knebling av opposisjonen. Slik kritikk var særlig sterk blant oromoene. I denne folkegruppen er det også en utbredt oppfatning av at de blir diskriminert og holdt nede til tross for at de er den største etniske gruppen i landet.

I april 2014 brøt det ut omfattende protester blant oromoene rettet mot den såkalte Masterplanen for Addis Abeba. Etiopias hovedstad ligger i delstaten Oromia. Planen skulle legge til rette for utvidelse av byen utover sine grenser og inn i områder tilhørende Oromia. Mange oromoer oppfattet planen som et autoritært overgrep hvor de verken var tatt med på råd eller tatt hensyn til. Planen ble trukket tilbake i januar 2016, men protestene fortsatte bare avbrutt av perioder hvor myndighetene innførte unntakstilstand. Etter hvert spredte protestene seg også til Amhara.

Myndighetene slo hardt ned på protestene. Mange demonstranter ble skutt og drept i møte med politi og sikkerhetsstyrker, og flere tusen ble arrestert og satt fengslet for kortere eller lengre tid. Flere framstående opposisjonspolitikere, journalister og bloggere ble også arrestert.

[Etiopia: Demonstrasjoner og protester blant oromobefolkningen fra april 2014 til mai 2016](#)

[Etiopia: Protestdemonstrasjoner og politisk utvikling fra mai 2016](#)

Politiske endringer i 2018

Under en pressekonferanse 3. januar 2018 annonserte landets statsminister, Hailemariam Desalegn, at man ville komme kritikerne av regimet i møte ved å løslate politiske fanger, og at dette tiltaket var del av en større pakke reformer med sikte på nasjonal forsoning og å styrke demokratiske prosesser.

Etiopia: Basisinfo

Dette utspillet var startskuddet for store politiske endringer i Etiopia. I april fikk landet ny statsminister, Abiye Ahmed. Han sto fram med en tydelig reformvilje, og erklærte blant annet at Etiopia ville være tjent med sterke opposisjonspartier. Eksilpartier som tidligere var definert som terrororganisasjoner slik som Oromo Liberation Front (OLF), Ogaden National Liberation Front (ONLF) og Ginbot 7, har etter invitasjon kommet tilbake, og forbereder seg nå på fredelig valgkamp. I løpet av året kunne man også konstatere at alle politiske fanger faktisk var løslatt.

Når det gjelder Somali-regionen, fjernet føderale myndigheter president Abdi Illey fra makten i august 2018. Den nye presidenten i regionen, Mustafa Mohamed Omer, er politisk på linje med Etiopias nye statsminister. I oktober 2018 inngikk etiopiske myndigheter en fredsavtale med ONLF.

Det mangler ikke utfordringer i Etiopias overgang fra det som i praksis var en autoritær ettpartistat til et land med mer demokratiske styringsprosesser. Blant annet har det blusset opp lokale etniske motsetninger som flere steder har vært voldelige og ført til at folk har flyktet fra hjemmene sine. Tall på internt fordrevne er usikre og varierer, men flere kilder viser til tall opp mot to millioner. Dessuten er det åpenbart krefter som er imot reformene på grunn av tap av makt og innflytelse. Likevel er det ingen tvil om at reformene så langt har blitt meget godt mottatt av et stort flertall og skapt optimisme i det politiske miljøet i Etiopia. Den første store testen på den demokratiske utviklingen blir valget i 2020.

Politiske partier

Den regjeringsbærende koalisjonen, Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF), består av fire partier med basis i ulike etniske grupper:

- Oromo Democratic Party (OPD)¹
- Amhara Democratic Movement (ADP)²
- Southern Ethiopian People's Democratic Movement (SEPDM)
- Tigrayan People's Liberation Front (TPLF)

Den politiske opposisjonen bestod inntil juli 2018 av en gruppe lovlige partier og en gruppe forbudte partier som befant seg i eksil. I dag er ingen partier lenger forbudt i Etiopia.

Av dem som var del av den lovlige opposisjonen før 2018, er det grunn til å nevne koalisjonen Medrek og partiet Semayawi (Blue Party). Medrek var den største opposisjonsgruppen ved de to siste valgene i 2010 og 2015, og besto av følgende partier i 2015: Oromo Federalist Congress (OFC), Ethiopian Social Democratic Party (ESDP) og Southern Ethiopia Peoples' Democratic Coalition.

---

¹ Dette partiet het inntil september 2018 Oromo Peoples' Democratic Organization (OPDO).

² Partiet het inntil september 2018 Amhara National Democratic Movement (ANDM).

Den ulovlige opposisjonen omfattet inntil juli 2018 følgende tre partier:

- Oromo Liberation Front (OLF)
- Ogaden National Liberation Front (ONLF)
- Ginbot 7

Felles for de tre partiene var at de tok til orde for å styrte det etiopiske regimet med militære midler. Dessuten hadde de sine partiorganisasjoner i utlandet. I 2011 erklærte etiopiske myndigheter de tre partiene som terrororganisasjoner i henhold til en lov som da ble vedtatt. I dag er de tre partiene fjernet fra listen over terrororganisasjoner, våpnene er lagt ned og partienes ledere har vendt tilbake til Etiopia for å delta i normal politisk virksomhet.

Det er grunn til å anta at det i opposisjonen vil bli opprettet nye partier og koalisjoner fram mot valget i 2020.

Helsevesen

Helsevesenet i Etiopia er dårlig utviklet sett i forhold til befolkningens behov. Denne situasjonen henger sammen med landets begrensede ressurser og en raskt voksende befolkning. De senere årene har imidlertid myndighetene satset sterkt på å bygge opp primærhelsetjenesten i distriktene, med vekt på forbyggende tiltak og tjenester rettet mot kvinner og barn. Helsevesenet i Etiopia er i hovedsak offentlig, men i senere tid har det kommet flere private tilbud i de større byene. Tilgangen på helsetjenester er best i byene, og særlig i Addis Abeba.

[Health Institutions and Services](#)

Skole og utdanning

Etiopiske myndigheter har siden 1991 brukt store ressurser på å bygge skoler og gjøre utdanning tilgjengelig for befolkningen. I første omgang satset man på grunnskolen. I 1992 begynte 22 % av barna på skole, mens i 2008 var andelen 83 %. Etter hvert kom man i gang også med høyere utdanning. Etiopia hadde i 2000 to universiteter. I dag har landet 32 universiteter spredt over hele landet. I tillegg har en rekke private høyskoler blitt etablert i de større byene. Den største utfordringen Etiopia i dag står overfor i utdanningssektoren, er å styrke kvaliteten på undervisningen, både i grunnskolen og i høyere utdanning.

Kultur

Etiopia har et stort mangfold av religioner, språk og tradisjoner knyttet til de rundt 80 ulike folkegruppene i landet. Den nasjonale etiopiske kulturen slik den har framstått utad, har likevel vært dominert av kulturelle tradisjoner med opprinnelse blant amharene og tigreanerne, slik som den ortodokse kristne kirken. Det skyldes at gjennom historien har eliten i landet i hovedsak kommet fra disse to folkegruppene. Med dagens oppdeling i etnisk baserte regionalstater kommer flere kulturelle uttrykk til syne innenfor den etiopiske staten. Etiopiere som ikke er amhara eller tigreaner, føler seg derfor i dag friere til å identifisere seg med kultur knyttet til egen etnisk gruppe og ikke til det som tidligere har vært den nasjonale etiopiske identiteten. Likevel vil mange av dem som ikke er amhara, men som har utdannelse og er vokst

---

Etiopia: Basisinfo

opp for eksempel i Addis Abeba, beherske amharisk og ellers lett identifisere seg med nasjonal etiopisk kultur.

[Countries and Their Cultures: Culture of Ethiopia](#)

[Countries and Their Cultures: Ethiopians](#)

Eritrea

I 1890 ble Eritrea italiensk koloni. Etter andre verdenskrig ble Eritrea etter en FN-resolusjon innlemmet som autonom enhet i Etiopia. I 1962 ble Eritrea annektert av Etiopia. Siden da kjempet eritreerne for selvstendighet. Deres kamp bidro i sterk grad til Dergens nederlag i 1991. Etter 1991 ble Eritrea en delstat i den etiopiske føderasjonen. Som den eneste av delstatene fikk Eritrea i 1993 anledning til å gjennomføre en folkeavstemning om full selvstendighet. 99,8 % av innbyggerne stemte for selvstendighet.

Etter selvstendigheten ble forholdet mellom Etiopia og Eritrea mer og mer anspent, og i forbindelse med en grensetvist brøt det ut full krig mellom de to landene i 1998. Krigen varte til en våpenhvile kom i stand i 2000. Fram til 2018 var det ingen kontakt mellom de to landene og grensen mellom dem stengt. Endelig fredsavtale ble undertegnet i september 2018, og begge land har erklært at de vil satse på samarbeid og fredelig utvikling i regionen. I årene med stengt grense, mottok Etiopia et stort antall flyktninger fra Eritrea. Denne strømmen har fortsatt også etter at deler av landegrensen mellom de to åpnet 11. september 2018.

Kilde: [Wikipedia](#)

Etiopia: Basisinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos basisnotater gir kortfattet informasjon om forhold som kan ha relevans i en intervjusituasjon. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

© Landinfo 2018

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.